

Sygn. akt I C 873/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Sandomierzu Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Dąda

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2016 r. w Sandomierzu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. J. kwotę (...),00 ((...)) złotych wraz z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% od dnia 06.08.2014 r. do dnia 22.12.2014 r., w wysokości 8% od dnia 23.12.2014 r. do dnia 31.12.2015 r. a od dnia 01.01.2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od powódki A. J. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 626,75 (sześćset dwadzieścia sześć 75/100) złotych tytułem kosztów procesu;

Sygn. akt I C 873/14

UZASADNIENIE WYROKU

Sądu Rejonowego w Sandomierzu

z dnia 24 maja 2016r.

Powódka A. J. w pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego w Sandomierzu w dniu 06.08.2014r. przeciwko (...) S.A. w W. domagała się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 6 000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz zasądzenia na jej rzecz kwoty 1 452,50 złotych tytułem należnego odszkodowania na które składają się kwota 552,50 złotych tytułem kosztów sprawowanej nad nią opieki świadczonej przez osobę trzecią oraz kwota 900 złotych tytułem utraconego dochodu związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego w okresie jej niezdolności do pracy. Ponadto powódka domagała się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego żądania powódka wywodziła, że w dniu 28 marca 2014r. uległa wypadkowi komunikacyjnemu, którego bezpośrednim sprawcą był jej mąż M. J. kierujący pojazdem marki R. (...) o nr rej. (...), posiadający wykupioną u pozwanego polisę odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych o nr (...).

W następstwie tego zdarzenia powódka doznała obrażeń ciała w postaci: stłuczenia klatki piersiowej, brzucha i ramienia lewego, a nadto wskazywała, że po wypadku odczuwała bóle głowy, karku, bóle w okolicy żeber, klatki piersiowej, brzucha, lewego biodra i lewej dłoni. Uzasadniała również, że wypadek doprowadził do powstania u niej stanów depresyjnych, stała się bardziej lękliwa i nerwowa, odczuwa także permanentny lęk podczas jazdy samochodem. Podnosiła także, iż ze względu na trapiące ją dolegliwości fizyczne w okresie powypadkowym nie mogła wykonywać podstawowych czynności związanych z higieną osobistą, pracami domowymi w związku z czym zmuszona była do korzystania z pomocy córki. Ponadto powódka argumentowała, że w okresie od 28 marca 2014 r. do 27 czerwca 2014 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim i nie mogła świadczyć pracy w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym (w sadzie), co doprowadziło do poczucia nieprzydatności zawodowej oraz straty z tego tytułu w wysokości 300 złotych miesięcznie, a w okresie niezdolności do pracy dało łączną szkodę w kwocie 900 złotych z tego tytułu.

W wyniku zgłoszenia szkody pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. pismem z dnia 1 lipca 2014r. przyznał powódce świadczenie w wysokości 1 000 złotych tytułem należnego zadośćuczynienia, kwotę 114,69 złotych tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz kwotę 25,92 złotych tytułem zwrotu kosztów dojazdów do placówek medycznych. Zdaniem powódki wypłacona jej przez ubezpieczyciela kwota jest wysoce nieadekwatna do rozmiarów doznanej przez nią krzywdy, albowiem pomimo zakończonego procesu leczenia nadal odczuwa częste bóle głowy, ma stany depresyjne oraz problemy ze snem.

Pismem procesowym z dnia 2 marca 2015 r. i z dnia 19.04.2015r. powódka rozszerzyła powództwo w zakresie roszczenia odszkodowawczego domagając się jego zasądzenia ostatecznie w kwocie 1 972,50 złotych (poprzednio omyłkowo kwoty 2265 złotych) zamiast kwoty 1 452,50 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty (pisma powódki k. 72-73, k. 233-235, stanowisko sprecyzowane powódki na rozprawie k. 262)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany uzasadniał, że w celu likwidacji szkody przeprowadził postępowanie likwidacyjne nr (...), skompletował pełną dokumentację medyczną leczenia poszkodowanej oraz przeanalizował podstawę prawną zgłoszonego żądania. W wyniku rozpoznania roszczeń związanych z wypadkiem uznał on swoją odpowiedzialność co do zasady oraz przyznał powódce kwotę 1000 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę oraz odszkodowanie w kwocie 140,60 złotych, na które składa się kwota 114,69 złotych stanowiąca ryczałt za koszty związane z leczeniem oraz kwota 25,92 złotych tytułem zwrotu kosztów dojazdów. Pozwany wywodził, że obecnie brak jest jakichkolwiek przesłanek uzasadniających roszczenia powódki, których nie uwzględniłby przyznając powódce odszkodowanie. Zakwestionował również, by powódka zgłosiła szkodę pozwanemu w dniu 28 marca 2014r., bowiem podniósł, że uczyniła to dopiero w dniu 6 czerwca 2014r.

Zdaniem strony pozwanej powódka nie wykazała również zasadności roszczenia co do zwrotu kosztów opieki osoby trzeciej sprawowanej nad nią w okresie powypadkowym jak również strat jakie poniosła w związku z przebywaniem na zwolnieniu lekarskim. Wskazał, że roszczenia powódki są rażąco wygórowane i nie poparte żadnymi dowodami, a poza tym oparte są wyłącznie na subiektywnym przekonaniu powódki, albowiem nie doznała ona w związku z wypadkiem trwałego uszczerbku na zdrowiu (odpowiedź na pozew k. 40-41).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 marca 2014r. w P. doszło do zdarzenia drogowego podczas, którego sprawca szkody, a mąż powódki M. J. poruszając się pojazdem marki R. (...) o nr rej. (...) wymusił pierwszeństwo przejazdu doprowadzając do wypadku komunikacyjnego. W chwili zdarzenia powódka A. J. będąca pasażerką tego pojazdu miała zapięte pasy bezpieczeństwa. Sprawca szkody został ukarany mandatem karnym (zeznania powódki k. 263, zeznania świadka M. J. k. 58)

W dacie zdarzenia pojazd sprawcy szkody objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W. polisą nr (...) z okresem ubezpieczenia od dnia 23.02.2014r. do dnia 22.02.2015r. (dowód: akta szkody (...), zgłoszenie szkody na osobie z ubezpieczenia OC, akta szkody k. 33, zeznania powódki k. 262/2- 264, zeznania świadka M. J. k. 57/2-58).

Tego samego dnia w godzinach popołudniowych ok. godz. 16:00 powódka udała się do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Szpitala (...) Ducha Świętego w S., gdzie wykonano jej badanie USG brzucha i przestrzeni zaotrzewnej. Rozpoznano stłuczenie klatki piersiowej, bóle po lewej stronie, stłuczenia ramienia lewego i skierowano do Poradni Chirurgicznej, gdzie dostała dalsze skierowanie do (...). W leczeniu ortopedycznym powódki nie zastosowano leczenia kołnierzem ortopedycznym (dowód: dokumentacja medyczna leczenia powódki k. 16-20). W okresie po wypadku w poradni chirurgicznej powódka leczyła się do końca lipca 2014r., natomiast z poradni ortopedycznej skorzystała tylko raz, odbyła również dwie wizyty u lekarza rodzinnego (dowód: zeznania powódki – k. 262/2-264). Dalsze leczenie powódki miało charakter zachowawczy i polegało na stosowaniu przez okres około 4 miesięcy środków farmakologicznych przeciwbólowych.

W następstwie wypadku A. J. doznała obrażeń ciała w postaci stłuczenia klatki piersiowej, stawu barkowego i ramienia lewego oraz stawu barkowego lewego, jednak do uszkodzenia tkanek doszło w małym i nieznacznym stopniu pod postacią stłuczeń. Przez okres 10 dni od wypadku stopień cierpienia powódki kształtował się jako średni stały, towarzyszący im zaś ból - jako utrudniający czynności dnia codziennego i pracę, wymagający przestrzegania rygorów w postaci zastosowania leków przeciwbólowych, odciążenia chorych miejsc i konieczność stosowania przerw wypoczynkowych. Po tym czasie przez okres 12 tygodni stopień cierpienia powódki zakwalifikowano jako średni stały, z bólem utrudniającym czynności dnia codziennego i pracę, wymagający stosowania tych samym rygorów. Natomiast w okresie dalszych 4 tygodni stopień cierpienia kształtował się jako mierny okresowy, zaś towarzyszący mu ból jako do zniesienia, wymagający stałej reakcji medycznej. Aktualnie stopień cierpienia powódki należy określić jako mały o charakterze okresowym, a towarzyszącym mu ból - do zniesienia, wymagający okresowo reakcji medycznej. W następstwie zdarzenia z dnia 28 marca 2013r. nie doszło u powódki do uszkodzenia chrząstki stawowej stanowiącej czynnik ryzyka do powstania zmian zwyrodnieniowych (dowód: opinia biegłego ortopedy G. S. - k. 66-69, k. 93).

U powódki w wieku szkolnym doszło do rozpoznania skrzywienia kręgosłupa. Aktualnie w odcinku piersiowym kręgosłupa rozwinęła się esowata skolioza pierwszego stopnia powodująca zmiany zwyrodnieniowe, jednak stan ten nie stanowi następstwa wypadku. Obecne dolegliwości powódki w postaci skrzywienia kręgosłupa, bóle stawów biodrowych i rwy kulszowej pozostają bez związku ze zdarzeniem z dnia 28 marca 2014r. W wyniku wypadku drogowego powódka nie doznała neurologicznych obrażeń ciała. Na jej aktywność życiową wpływają zmiany chorobowe związane z naturalnym procesem zwyrodnieniowym kręgosłupa, przyspieszonym przez istniejące od dzieciństwa jego skrzywienie boczne. Występujące u powódki w okresie powypadkowym dolegliwości bólowe związane były z nieznacznymi urazami tkanek miękkich oraz stłuczeniem klatki piersiowej. Badanie RTG klatki piersiowej i stawów biodrowych nie ujawniło kostnych zmian urazowych (dowód: opinia biegłego neurologa P. S. k. 180- 183).

U powódki nie doszło do powstania stanów depresyjno-lękowych rzutuujących na jej funkcjonowanie emocjonalne i społeczne, nie doznała również urazu, który wpłynąłby zaburzająco na funkcje poznawcze. W zastosowanym profilu osobowości brak jest objawów lęku czy depresji, natomiast dominuje obniżenie nastroju i negatywne rozmyślanie o przeszłości, czego nie potwierdzają jednak wyniki badań testowych (dowód: opinia sąдово- psychologiczna biegłej psycholog D. H. k. 97-102).

W okresie powypadkowym powódka nie podejmowała leczenia psychologicznego, ani psychiatrycznego, nie była również kierowana na taką terapię przez innych specjalistów. Powódka w związku z wypadkiem nie doznała uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu trwałej choroby psychicznej (dowód: opinia sąдово- psychologiczna biegłej psycholog D. H. k. 97- 102). Również pod kątem ortopedycznym i neurologicznym u powódki nie stwierdzono

trwałego, bądź długotrwałego uszczerbku na zdrowiu (dowód: opinia biegłego ortopedy lek. med. G. S. k. 66-69, opinia biegłego neurologa lek. med. P. S., k. 180- 183, k. 221).

W imieniu powódki zgłoszenia szkody dokonała Kancelaria (...) Spółka Cywilna w piśmie skierowanym do pozwanego z dnia 03.06.2014r. (dowód: pismo - 8-10). W odpowiedzi na wezwanie pozwany pismem z dnia 1 lipca 2014r. przyznał powódce świadczenie w wysokości 1 000 złotych, tytułem zadośćuczynienia, 114,69 złotych tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz 25,92 złotych tytułem zwrotu kosztów dojazdów do placówek medycznych (dowód: pismo k. 31 akt szkody, akta szkody nr (...)).

Powódka A. J. aktualnie ma 53 lata, z zawodu jest technikiem technologiemi przetwórstwa owoców i warzyw, nie pracuje zawodowo, zajmuje się rolnictwem, wraz z mężem M. J. prowadzi gospodarstwo rolne o pow. ok 4 ha, w którym w przeważającej części uprawia sady jabłoniowe, wiśniowe i śliwkowe, natomiast na powierzchni ok. 60 arów uprawia czarnej porzeczki, a pozostałą część gruntów rolnych stanowią łąki (dowód: zeznania powódki k. 262/2-264).

Powódka w okresie od 28 marca 2014r. do dnia 27 czerwca 2014r. przebywała na zwolnieniu lekarskim (dowód: zaświadczenia lekarskie k. 24-25). W tym czasie pobierała z KRUS świadczenie zdrowotne w kwocie 10 złotych za każdy dzień zwolnienia (dowód: zeznania powódki k. 262/2-264).

Powódka po zdarzeniu wymagała opieki osoby trzeciej przy czynnościach dnia codziennego jak spożywanie pokarmów, higiena osobista, ubieranie, rozbieranie się, załatwianie czynności fizjologicznych, poruszanie się. W szczególności w okresie 6 tygodni od zdarzenia w ilości przez 3 godziny na dobę na dobę powódka wymagała całkowitej pomocy w ubieraniu się, częściowej w higienie osobistej, robieniu zakupów, prowadzeniu domu. W okresie dalszych 8 tygodni wymagała częściowej pomocy w ubieraniu się i higienie osobistej oraz prowadzeniu domu. Czasookres pomocy wynosił wówczas 1,5 godziny na dobę. W czynnościach tych pomocy powódce udzielała córka I. J., która przez okres 1,5 miesiąca po 3 godziny dziennie pomagała jej przy higienie osobistej, myciu, ubieraniu, gotowaniu, sprzątaniu, natomiast przez dalsze 4 tygodnie pomoc córki ograniczona została do 1,5 godziny dziennie (dowód: zeznania powódki k. 262/2-264, opinia biegłego ortopedy lek. med. G. S. k. 66-69, zeznania świadka I. J. k. 58, zeznania świadka M. J. k. 57/2-58).

Wypadek komunikacyjny z dnia 28 marca 2014r nie pozostawił żadnych trwałych następstw zdrowotnych na zdrowiu powódki, nie skutkował również rozległymi obrażeniami, nie wdrożono żadnej dalszej diagnostyki medycznej.

Aktualnie przeżywane przez powódkę trudności nie zaburzają jej funkcjonowania. Powódka nie utraciła możliwości zarobkowania, może wykonywać pracę lekką lub siedzącą. Mimo dyskomfortu podjęła pracę u siostry w sklepie odzieżowym, nie wskazując przy tym na trudności w wykonywaniu obowiązków pracowniczych, uczestniczy w życiu rodzinnym i zawodowym, podejmuje czynności wymagające inicjatywy (dowód: opinia sądowno- psychologiczna biegłej psycholog D. H. k. 97- 102).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

odpisu pisma powódki z dnia 03.06.2014 r. (k. 8-10), odpisu decyzji (...) z dnia 01.07.2014 r. (k. 11), odpisu dokumentacji lekarskiej (k. 16-20), odpisu oświadczenia powódki o zapiętych pasach z dnia 09.05.2014 r. (k. 21), odpisu oświadczenia powódki o stanie zdrowia (k. 22), odpisu oświadczenia powódki o pomocy świadczonej poszkodowanemu przez osoby trzecie (k. 23), odpisu KRS pozwanego (k. 28-34, 44-49), zeznań świadka M. J. (k. 57/2-58), zeznań świadka I. J. (k. 58-58/2), opinii sądowno lekarskiej biegłego ortopedy G. S. oraz opinii uzupełniających (k. 66-69, k. 93-94, k. 122), pisma procesowego powódki z dnia 02.03.2015 r. (k. 72-73), pisma procesowego pozwanego z dnia 16.03.2015 r. (k. 80), pisma (...) w S. z dnia 20.03.2015 r. (k. 90), opinii sądowno- psychologicznej biegłej psycholog D. H. oraz opinii uzupełniających (k. 97-102, k. 136-138, k. 221/2-222), pisma procesowego pozwanego (k. 111), pisma powódki (k. 117-118), opinii neurologicznej lek. med. P. S. oraz opinii ustnej uzupełniającej k. 180-183, k. 221-221/2), pisma procesowego powódki z dnia 19.04.2016r. (k. 233-235), pisma (...)

w S. z dnia 21.04.2016 r. (k. 237) oraz z dnia 11.05.2016 r. wraz z załącznikiem (k. 255-258), pisma procesowego pozwanego z dnia 27.04.2016 r. (k. 238), akt szkody pozwanego o nr (...), częściowo zeznań powódki (k. 262/2264);

Sąd zważył, co następuje:

Mając na względzie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, że powództwo okazało się zasadne jedynie w części w zakresie odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów opieki świadczonej powódce przez osobę trzecią, zaś w pozostałej części podlegało oddaleniu jako rażąco wygórowane i nieudowodnione.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Określenia należnego powódce zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę należy dokonać w taki sposób, aby stanowiło ono „sumę odpowiednią” w rozumieniu art. 445 § 1 kc. Natomiast określenie sumy zadośćuczynienia zależy od całokształtu okoliczności sprawy, przy czym ranga i znaczenie poszczególnych okoliczności dla wysokości zadośćuczynienia wynikają z bogatego dorobku judykatury. Kierując się tymi wskazaniem można ogólnie stwierdzić, że określając wysokość zadośćuczynienia sąd powinien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych (np. pobyt w szpitalu, bolesność dokonywanych zabiegów, przebyte operacje itp.), ich intensywność i długotrwałość leczenia, nieodwracalny charakter następstw wypadku (np. kalectwo, oszpeccenie), a nadto prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, płeć, stan cywilny oraz konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w życiu osobistym i społecznym (tak wyrok SN z dnia 09.11.2007 r., V CSK 245/07, LEX nr 369691, wyrok SN z dnia 03.02.2000 r., I CKN 969/98, wyrok SO w Gliwicach z dnia 04.06.2008 r., III Ca 466/08, wyrok SN z dnia 27.02.2004 r. sygn. akt V CK 282/03 niepubl., wyrok SA w Białymstoku z dnia 01.02.2005 r. sygn. III APa 9/04 OSAB 2/2005 s. 40 i nast).

Bezspornie zadośćuczynienie ma przede wszystkim spełniać funkcję kompensacyjną, jego kwota ma być utrzymana w rozsądnych granicach, ma stanowić przybliżony ekwiwalent za doznaną przez poszkodowanego szkodę niemajątkową, ma odpowiadać też aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (tak wyrok SN z dnia 22.04.1985 r., II CR 94/85, wyrok SN z dnia 22.03.1978 r., IV CR 79/78, niepubl). Powinna wynagrodzić poszkodowanemu doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, a także ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć.

W rozpoznawanej sprawie poza sporem było, że pojazd sprawcy szkody M. J. R. (...) o nr rej. (...) posiadał ważne obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych S.A. w W.. W tych okolicznościach strona pozwana stosownie do treści art. 822§1 k.c. niewątpliwie ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim przez sprawcę zdarzenia. Bezspornym było również, to że w przeprowadzonym postępowaniu likwidacyjnego, strona pozwana wypłaciła powódce zadośćuczynienie w kwocie 1 000 złotych.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia rozmiaru krzywdy powódki, rodzaju i rozmiaru obrażeń doznanych przez nią w wyniku wypadku z dnia 28 marca 2014r. oraz skutków tych obrażeń na zdrowiu powódki i wysokości dalszego należnego odszkodowania.

W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się że wysokość zadośćuczynienia nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy. Odpowiednia kwota zadośćuczynienia, o której mowa w art. 445§ 1 kc ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia (tak wyrok SN z dnia 09.02.2000 r. III CKN 582/98). W judykaturze ugruntowane jest stanowisko, że istotnym elementem (choć nie jedynym) przy określeniu wysokości zadośćuczynienia jest wielkość doznanego trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową, zasadą jest indywidualizacja okoliczności określających rozmiar krzywdy przy uwzględnieniu konkretnego przypadku. Rodzaj i rozmiar obrażeń doznanych przez powódkę w wyniku wypadku z dnia 28 marca 2014r. oraz skutki urazu na jej zdrowiu Sąd ustalił w szczególności

w oparciu o dokumentację medyczną jej leczenia oraz pisemne opinie biegłych sądowych z zakresu: ortopedii, psychologii i neurologii.

Biegły ortopeda lek med. G. S. zaopiniował, że w następstwie wypadku komunikacyjnego powódka doznała jedynie stłuczenia klatki piersiowej, stawu barkowego i ramienia lewego oraz stawu biodrowego lewego. Biegły wyjaśnił, iż pod pojęciem „stłuczenia” należy rozumieć rodzaj urazu, podczas którego nie dochodzi do anatomicznego uszkodzenia narządu, a jedynie do różnie długo trwającego upośledzenia jego funkcji. W wyniku przeprowadzonego przez niego w dniu 27.01.2015r. badania ortopedycznego powódki biegły ustalił, iż stopień natężenia bólu w skali (...) kształtował się na poziomie 0-1, a badanie fizykalne nie ujawniło ograniczonych ruchów kończyn górnych i dolnych, ani zniekształcenia żeber. Biegły zaopiniował, że w trakcie zdarzenia z dnia 28.03.2014r. u powódki nie doszło również do uszkodzenia chrząstki stawowej stanowiącej czynnik ryzyka do powstania zmian zwyrodnieniowych. Ból występujący u powódki miał charakter stopniowy zmniejszający się, początkowo definiowany jako utrudniający czynności dnia codziennego i pracę, wymagający stosowania pewnych rygorów, natomiast obecnie jako ból do zniesienia. Przeprowadzone przez biegłego ortopedę badanie ustaliło, iż mimo bolesności dolnych żeber brak jest ich jakichkolwiek zniekształceń. Podobnie w stawach biodrowych i klatce piersiowej biegły nie stwierdził kostnych zmian urazowych. Ponadto zaopiniował, że po stłuczeniu żeber mogło dojść u powódki do uszkodzenia okostnej, stąd stłuczenie klatki piersiowej jest bardziej bolesne niż stłuczenie kończyn.

Biegły G. S. przyjął, że doznane przez powódkę obrażenia nie powodują trwałego bądź długotrwałego uszczerbku na jej zdrowiu na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.2002 r (Dz.U. z 2002 r. nr 234 poz. 1974 ze zm.).

Sąd w całości dał wiarę opinii biegłego ortopedy, albowiem została sporządzona w oparciu o szczegółowe badanie specjalistyczne powódki oraz kompletną dokumentację jej leczenia. Opinia ta jest w ocenie Sądu należycie umotywowana, oparta na fachowej wiedzy biegłego posiadającego w swojej dziedzinie wiadomości specjalne, nie była kwestionowana przez stronę powodową, natomiast co do zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną biegły ustosunkował się w opiniach uzupełniających z dnia 10 kwietnia 2015r. i z dnia 17 maja 2015r. i zarzuty te w pełni wyjaśnił. W ocenie Sądu opinia ta została wykonana fachowo i rzetelnie, co czyni ją wiarygodnym dowodem sprawie, a ustalenia opinii sąd w pełni podziela. Ponadto koresponduje ona z opiniami biegłych neurologa i psychologa oraz załączoną do sprawy dokumentacją medyczną leczenia powódki, której autentyczności żadna ze stron nie kwestionowała, nie budziła ona również zastrzeżeń ze strony Sądu.

Biegły neurolog P. S. w oparciu o załączoną dokumentację medyczną znajdującą się w aktach sprawy oraz jednorazowe badanie powódki nie znalazł potwierdzenia, by powódka w czasie zdarzenia z dnia 28 marca 2014r. doznała poważnych urazów kręgosłupa i obręczy biodrowej oraz zaopiniował, że obecne dolegliwości w postaci bólu kręgosłupa, stawów i rwy kulszowej pozostają bez jakiegokolwiek związku z tym zdarzeniem. W ocenie biegłego powódka w trakcie zdarzenia nie doznała żadnych obrażeń, które można by określić mianem „neurologicznych” (opinia biegłego neurologa P. S. k. 180-183).

Podnieść należy w tym miejscu, na co wskazują równocześnie opinie biegłych ortopedy i neurologa, że proces zwyrodnieniowo-wytwórczy związany z rozpoznanym u powódki w wieku szkolnym skrzywieniem kręgosłupa jest postępujący, a nawroty dolegliwości bólowych będą coraz częstsze i cięższe, ma to jednak związek z chorobą samoistną, a nie z przeżytym urazem. W ocenie biegłego neurologa powódka punktu widzenia neurologicznego nie doznała jakiegokolwiek trwałego uszczerbku na zdrowiu (opinia biegłego neurologa P. S. k. 180-183, opinia sądowno-lekarskiej biegłego ortopedy G. S. k. 66-690)

W ocenie Sądu Rejonowego opinia neurologiczna posiada niezaprzeczalny walor dowodowy, jest jasna, spójna, przekonująca, brak w niej wewnętrznych sprzeczności, które mogłyby ją zdyskredytować. Ponadto wydana została o kliniczne badanie powódki, wnioski opinii biegły podtrzymał w opinii ustnej na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016r. i w efekcie nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Powódka w pozwie wywodziła, że od dnia wypadku odczuwa stany depresyjne, stała się bardziej lękliwa i nerwowa, odczuwa lęk podczas jazdy samochodem.

Okoliczności istotne w tym zakresie ustalone zostały w oparciu o opinię sądowo-psychologiczną biegłej psycholog D. H.. Biegła dla celów badania psychologicznego powódki przeprowadzonego w dniach 31.03.2015r. i 09.04.2015r. zastosowała m.in. badanie kwestionariuszem osobowości (...) oraz kwestionariusz objawowy. Biegła nie stwierdziła u powódki obecności stanów depresyjno-lękowych, które rzutowałyby na jej funkcjonowanie emocjonalne i społeczne. Zaopiniowała w oparciu o wyniki przeprowadzonego wywiadu anamnestycznego i opisu dolegliwości, iż wątpliwy jest związek przyczynowy sugerowanych przez powódkę dolegliwości z przebyłym wypadkiem. Uzasadniła, że lęk przed jazdą samochodem nie jest efektem samoczynnym, będącym skutkiem zdarzenia z dnia 28 marca 2014r., powódka bowiem już w 1993r. zdała egzamin na prawo jazdy, ale jak sama twierdzi bała się jeździć, a zrobiła je bez przekonania, zaś lęk przed negatywnymi zdarzeniami na drodze spowodował, że po jego otrzymaniu nigdy nie kierowała autem. Biegła psycholog zaopiniowała, że w profilu osobowości brak jest objawów występowania neurotycznego lęku czy depresji. Przeżycia opiniowanej powódki nie spełniają również kryterium do uznania trwałego uszczerbku na jej zdrowiu psychicznym w rozumieniu trwałej choroby psychicznej (dowód: opinia sądowo- psychologiczna biegłej psycholog D. H. k. 97- 102).

W odpowiedzi na zarzuty strony powodowej w opinii uzupełniającej biegła psycholog ściśle ustosunkowała się do treści pisma z dnia 6 maja 2015r. Wskazała, iż przeżycia powódki zweryfikowane badaniami testowymi nie spełniają kryteriów do rozpoznania łagodnych adaptacyjnych zaburzeń lękowych. Argumentowała ponadto, że brak zgodności i występowanie licznych sprzeczności w zakresie wypełnienia przedstawionych powódce kwestionariuszy sugerują niewiarygodny opis samej powódki oraz próbę zasugerowania biegłemu występowania poważniejszych zaburzeń przystosowania niż ma to miejsce w rzeczywistości (dowód: opinia sądowo- psychologiczna biegłej psycholog D. H. k. 136-138, k. 221/2-222).

Biegła psycholog D. H. niewątpliwie posiada odpowiednie kwalifikacje oraz doświadczenie w zakresie objętym treścią opinii. Udzieliła odpowiedzi na zlecenie Sądu oraz zarzuty powódki. W oparciu o przeprowadzone badanie wnioski płynące z opinii są logiczne i spójne, co przemawia za uznaniem jej za miarodajny dowód w sprawie. Ponadto biegła pottrzymała pisemną opinię w całej rozciągłości i w efekcie nie była ona kwestionowana przez strony, zaś strona powodowa nie przedstawiła żadnych wiarygodnych dowodów na podważenie opinii psychologicznej.

W świetle wykonanych na zlecenie Sądu trzech opinii specjalistycznych oraz analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy stwierdzić, że zaistniałe zdarzenie komunikacyjne z dnia 28 marca 2014r. nie pozostawiło u powódki żadnych trwałych następstw zdrowotnych, ani też nie skutkowało rozległymi obrażeniami, doznała przede wszystkim obrażeń ciała o charakterze stłuczeń i w rezultacie wszyscy opiniujący w tej sprawie biegli byli zgodni, że powódka nie doznała trwałego, ani tym bardziej długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.2002 r (Dz.U. z 2002 r. nr 234 poz. 1974 ze zm.) Również rokowania co do stanu zdrowia powódki w przyszłości w związku z przebyłym zdarzeniem są korzystne.

W świetle przeprowadzonych dowodów i ustalonego stanu faktycznego Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej, że dotychczas wypłacona powódce kwota zadośćuczynienia w wysokości 1 000 złotych była adekwatna do rozmiaru doznanej przez nią krzywdy, natomiast żądanie w zakresie zadośćuczynienia ponad tę kwotę jest wygórowane i nie zasługuje na uwzględnienie. Podkreślenia wymaga okoliczność, że już w wieku szkolnym zdiagnozowano u powódki skoliozę wczesnodziecięcą, której proces zwyrodnieniowy wraz z wiekiem ma charakter postępujący, jednakże nie ma to żadnego związku z przebyłym przez powódkę urazem. Okoliczność tę Sąd również wziął pod uwagę przy ocenie żądania powódki w zakresie zadośćuczynienia.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo o zadośćuczynienie jako niezasadne, bowiem strona powodowa nie udowodniła roszczenia w tym zakresie. Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Tak więc co do zasady na tym spoczywa ciężar dowodu kto twierdzi, a nie na tym kto zaprzecza.

Jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał (wyrok S.A we W. z 18 stycznia 2012r. I ACa 1320/2011, (...) nr (...), L..pl nr (...)). Z komentowanego przepisu art. 6 kc wynika dla sądu także nakaz rozstrzygnięcia merytorycznego nawet wtedy gdy postępowanie dowodowe nie przyniosło efektu.

Zważywszy na treść żądania powódki zawartego w pkt. II pozwu, sąd wziął pod uwagę treść art. 444 § 1 kc, który stanowi, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikiłe z tego powodu koszty.

W judykaturze i piśmiennictwie wskazuje się, że poszkodowany może domagać się kompensaty wszelkich kosztów pozostających w związku z uszkodzeniem ciała i rozstrojem zdrowia jeżeli są konieczne i celowe w tym m.in. zwrotu utraconych zarobków czy uzasadnionych kosztów leczenia. Niewątpliwie koszty opieki sprawowanej nad poszkodowanym w czasie jego pobytu w domu, a związane z ograniczeniami w codziennym funkcjonowaniu w sposób oczywisty pozostają w związku ze zdarzeniem wywołującym szkodę, a ich zakres nie może być uznany za nadmierny, co wynika w sposób nie budzący żadnych wątpliwości z opinii biegłego ortopedy G. S..

Sąd Najwyższy orzekł, że świadczenie ubezpieczyciela w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje także uzasadnione i celowe koszty leczenia oraz rehabilitacji poszkodowanego niefinansowane ze środków publicznych (uchwała SN z dnia 19.05.2016r. III CZP 63/15).

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, że powódka przez okres 6 tygodni od zdarzenia wymagała całkowitej pomocy osób trzecich w ubieraniu się, częściowej w higienie osobistej, robieniu zakupów, prowadzeniu domu, zaś czasookres pomocy wynosił w tym okresie 3 godziny na dobę. Natomiast w okresie kolejnych 8 tygodni powódka wymagała częściowej pomocy w ubieraniu się i higienie osobistej oraz prowadzeniu domu i wówczas czasookres pomocy wynosił 1,5 godziny na dobę. Łącznie w okresie niezdolności do pracy powódka wymagała pomocy osoby trzeciej przez 210 godzin (42 dni x 3 godz. dziennie x 6,5 zł/h + 56 dni x 1,5 godz. dziennie x 6,5 zł/h). Stawka 6,50 złotych za 1 godzinę opieki (w której to wysokości powódka domagała się jej ustalenia) nie była w ocenie sądu stawką wygórowaną, a jej wysokość była okolicznością niesporną między stronami.

Na marginesie jedynie należy zauważyć, że pisma (...) w S. i wskazywana w nich stawka odpłatności za świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych za godzinę opieki na kwotę 19,42 złotych sprzecznie podawana w tej samej wysokości dla osób z zaburzeniami psychicznymi i z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z takimi zaburzeniami, z uwagi na ujawnione w nich sprzeczności nie była przedmiotem ustaleń sądu (pisma (...) w S. k. 90, k. 237)

Należne powódce z tego tytułu odszkodowanie wyniosło zatem kwotę 1 365 złotych (819+546). Wywiedzione w piśmie powódki z dnia 2 marca 2015r. (k. 73) żądanie jej zasądzenia zostało w tym zakresie w całości uwzględnione. W ocenie Sądu Rejonowego zasadność odszkodowania w tej części została ściśle udowodniona zeznaniami samej powódki oraz świadków M. J. i I. J., które sąd w tym zakresie ocenił jako wiarygodne zarówno z zakresie czasookresu sprawowanej opieki, jak i charakteru wykonywanych w jej ramach czynności, albowiem są spójne i zgodne w zakresie istotnych okoliczności z treścią wydanej opinii ortopedycznej.

Reasumując Sąd uwzględnił roszczenie odszkodowawcze powódki w łącznej kwocie 1 365 złotych, o czym orzekł w pkt. I wyroku. Należne odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty Sąd zasądził na podstawie art. 481§1 i 2 kc zgodnie z żądaniem pozwu od dnia jego wniesienia, które w ocenie sądu zasługiwało na uwzględnienie wraz ze sprecyzowanym żądaniem także w zakresie wysokości odsetek za opóźnienie.

Zdaniem Sądu nie zasługiwało natomiast na uwzględnienie roszczenie odszkodowawcze powódki obejmujące utracony dochód z prowadzonego wspólnie z mężem gospodarstwa rolnego. Powódka naprowadzała w pozwie, że w okresie wiosennym sad wymagał wielu zabiegów pielęgnacyjnych, których nie mogła samodzielnie wykonywać. W jej ocenie straty poniesione z tego tytułu wynosiły 300 złotych miesięcznie, zaś w całym okresie jej niezdolności do pracy (3 miesiące) wyniosły łącznie kwotę 900 złotych. Powódka wywodziła, że w danym miesiącu najęła pracowników do cięcia gałęzi w sadzie jabłoniowym, a pracownicy najmowani byli też do plewienia porzeczek i młodych drzewek jabłoniowych, przy czym plewienie porzeczek miało odbywać się wiosną w ciągu 1 dnia przez 2 osoby, podobnie do przycinania sadu wynajęci mieli być dwaj pracownicy przez 1 dzień. Powódka zeznała, że pracownikom tym zapłacono po 100 złotych za 1 dzień pracy w sadzie, przy czym nie była pewna czy tyle samo zapłacono pracownikom, którzy plewili porzeczkę, a poza tym nie umiała zidentyfikować w konkretnej dacie pomocy świadczonej przez poszczególnych pracowników, ani też potwierdzić takich swoich twierdzeń żadnymi dowodami.

Na marginesie należy zauważyć, że we wstępnym etapie procesu powódka podawała, że porzeczką była nieoplewiona i nie była zbierana, w ogóle nie wskazywała, że najmowani byli pracownicy do jakichkolwiek czynności. Z tego względu w tym zakresie sąd ocenił zeznania powódki jako niewiarygodne, albowiem jej twierdzenia są wzajemnie sprzeczne i nie zostały poparte żadnymi dowodami. Podobnie Sąd ocenił zeznania powódki w zakresie, w którym twierdziła, że na zwolnieniu lekarskim po zdarzeniu przebywała przez okres 4 miesiące, bo - jak twierdziła - „tak jej się wydaje” (k. 263), podczas gdy w aktach sprawy został potwierdzony okres niezdolności do pracy powódki w okresie od 28 marca 2014r. do dnia 27 czerwca 2014r. (zaświadczenia lekarskie k. 24-25). Z tych względów także w tej części zeznania powódki sąd ocenił jako niewiarygodne, albowiem w tym zakresie pozostają w ewidentnej sprzeczności ze zgromadzonymi w sprawie dowodami.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że powódka przebywając w okresie od 28 marca 2014r. do dnia 27 czerwca 2014r. na zwolnieniu lekarskim pobierała z KRUS świadczenie zdrowotne w kwocie 10 złotych za każdy dzień zwolnienia (dowód: zaświadczenia lekarskie k. 24-25, zeznania powódki k. 262/2-264).

Zatem co do żądania zasądzenia odszkodowania z tytułu utraconych dochodów związanych z pracą w gospodarstwie rolnym w ocenie Sądu Rejonowego w Sandomierzu powódka nie przedstawiła wiarygodnych i obiektywnych dowodów dokumentujących powyższą okoliczność, stąd jej żądanie także w tej części podlegało oddaleniu jako nieudowodnione.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach. Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Samo twierdzenie strony nie jest wszak dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę dane twierdzenie zgłaszającą. Powyższe należy odnieść do powódki, która w przeważającej części nie podolała ciężarowi udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne, co znalazło wyraz w pkt. II sentencji orzeczenia.

Rozstrzygnięcia o kosztach procesu pomiędzy stronami dokonano na podstawie art. 100 kpc w zw. z art. 108 kpc w oparciu o zasadę ich stosunkowego rozdzielenia, stosownie do wyniku postępowania. Powódka wygrała proces w 17% i w takim też stosunku należał jej się zwrot poniesionych kosztów procesu, które po stronie powódki zamknęły się kwotą 2255,09 złotych (1644,09 złotych - opinie biegłych, 414 złotych (373 +41) poniesionej opłaty od pozwu, 17 złotych opłata skarbowej od pełnomocnictwa i 180 złotych kosztów zastępstwa procesowego od uwzględnionej części żądania powództwa zgodnie z §6 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U.2013.490), co przy uwzględnieniu stopnia wygranej powódki (17%) uzasadnia ich zwrot w kwocie 383,36 złotych.

Stronie pozwanej należał się natomiast zwrot 83% poniesionych przez nią kosztów procesu w wysokości 1217 złotych, na które składa się 17 złotych opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 1 200 złotych kosztów zastępstwa procesowego (§6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę

prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz.U.2013.490), a stosownie do wyniku postępowania uzasadnia ich zwrot stronie pozwanej w kwocie 1010,11złoty. W rezultacie różnicę między kosztami obu stron Sąd zasądził od powódki na rzecz strony pozwanej w kwocie 626,75 złotych (1010,11 złotych - 383,36 złotych), o czym orzeczono w pkt. III wyroku.

SĘDZIA

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powódki r. pr. E. M. i pełnomocnikowi pozwanego r. pr. R. B.;
2. odnotować w kontrolce uzasadnień sędziego;
3. akta przedstawić sędziemu po wpłynięciu apelacji lub po upływie 14 dni od dnia doręczenia odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem;